

5. *Костирка С.* Микола Федюк... та інші професори / С. Костирка // Галицька брама. — Львів: Центр Європи, 1996. — № 20. — С. 11–13.
6. *Крвавич Д.* Вільна Академія мистецтва у Львові / Д. Крвавич // Галицька брама. — Львів: Центр Європи, 1997. — № 7. — С. 7.
7. *Лашук Ю. П.* Ювілей училища ім. І. І. Труша / Ю. П. Лашук, Т. С. Максисько // Народна творчість та етнографія. — 1977. — № 1 (143). — С. 104–107.
8. *Максисько Т. С.* До історії Львівської школи художніх промислів та декоративно-ужиткового мистецтва / Т. С. Максисько // Українське мистецтвознавство. — Київ: Наукова думка, 1971. — Вип. 5. — С. 110–121.
9. *Нестеренко В.* Великий гуманізм великого педагога (Роман Сельський) / В. Нестеренко // Вісник Львівської академії мистецтв. — Львів, 1999. — Вип. 10. — С. 263–265.
10. *Нога О.* Мистецькі товариства, об'єднання, угруповання, спілки Львова 1860–1998 / О. Нога, Р. Яців. — Львів: Українські технології, 1998. — 128 с.
11. *Патик В.* Подружжя художників / В. Патик // Рідна земля. — 1993. — № 36 (148). — С. 8.
12. *Ріпко О. О.* Мистецтво Львова першої половини ХХ століття: [каталог виставки], О. О. Ріпко. — Львів: Каме-
- няр, 1996. — 102 с.
13. *Ріпко О. О.* У пошуках страченого минулого: ретроспектива мистецької культури Львова ХХ ст. / О. О. Ріпко. — Львів: Каменярь, 1995. — 286 с., 26 арк., іл.
14. *Роман Сельський:* живопис, графіка: [альбом] / за ред. Г. С. Островського. — К.: Мистецтво, 1988. — 111 с.
15. *Сельський В.* Дві особистості на одній стежині: До 90-річчя художників Романа і Маргарити Сельських / В. Сельський // Галичина. — 1993. — № 79 (639). — С. 5.
16. *Сельський В.* Під знаком Гуцульщини / В. Сельський // Народний дім. — 1993. — № 2. — С. 19–22.
17. *Сельський В.* Під знаком Гуцульщини / В. Сельський // Народний дім. — 1994. — № 6. — С. 10–16.
18. *Сельський Р. Ю.* Про необхідність викладання спецживопису в інститутах прикладного та декоративного мистецтва / Р. Ю. Сельський // VI наукова конференція... кафедр інституту за 1964 р. — Львів, 1965. — С. 30–32.
19. *Стельмащук Г.* Вернісаж визначного майстра пензля / Г. Стельмащук // Вісник Львівської академії мистецтв. — Львів. — 1998. — Вип. 9. — С. 103–104.
20. *Шпирало-Запоточна Л.* Олег Мінько / Л. Шпирало-Запоточна // Вісник Львівської академії мистецтв. — Львів, 1998. — Вип. 9. — С. 214–221.

АВТОРСКАЯ ХУДОЖЕСТВЕННАЯ ШКОЛА РОМАНА СЕЛЬСКОГО

Елена Волинская

Аннотация. В статье освещается творческо-педагогическая деятельность известного львовского художника Романа Сельского.

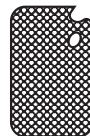
Ключевые слова: художественное образование, школа живописи, художник-педагог, мастер, спецживопись.

ROMAN SELSKY SCHOOL OF PAINTING

Olena Volynska

Annotation. The article discusses the creative and pedagogical activities by Roman Selsky (1903–1990), a well-known artist from the city of Lviv.

Key words: education in arts; school of painting; arts educational; artist; special painting.

МИСТЕЦЬКО-ОСВІТНЯ ПРАКТИКА

УДК

Віталій Шоста

*керівник навчально-творчої майстерні
графічного дизайну НАОМА, народний художник України,
професор, член-кореспондент НАМ України*

Родовід духу (Новий вимір творчої енергії великого майстра)

Анотація. У статті розглядаються творчо-методичні засади експериментального дизайнерського проекту, здійсненого 2010 року студентами майстерні графічного дизайну. Джерелом для проектування стали кілька маловідомих орнаментальних ескізів Василя Григоровича Кричевського. Проект мав на меті, пізнавши глибину авторової енергії, наснаженої староукраїнською традицією, вибудувати новітній погляд на родові вартості, творчо розгорнути їх у новому вимірі.

Ключові слова: ритмічно впорядковані елементи, староукраїнські традиції, естетика авангардних пошуків, духовна присутність, свідомо обмеженість пластичних засобів, формоутворення паковань, урбаністичне середовище, фірмова графіка, молода генерація.

*Досконале ціле створюється
з досконалих його частин*

Мікеланджело

*Обмеженість засобів
шліфує майстерність*
Гете

Що може бути простішого і величнішого за орнамент — візерунок з ритмічно впорядкованих елементів? Та за очевидною на перший погляд простотою захована якась загадкова таємниця, зашифрована інформація про малодоступні для нас, теперішніх, знання. Ще до виникнення письмових фіксацій усі етноси саме у такий символічний спосіб відтворювали своє уявлення про влаштування світу. Більше того, цілком можна стверджувати, що творення подібних закодованих знань, у свою чергу, формувало базові ознаки етносів, їхні виразні відмінності.

Вочевидь, вивчаючи, відкриваючи глибинні значення орнаментів — цих “першозаписів”, — зможемо пізнавати себе самих, станемо достойними володарями залишеного нам родового спадку.

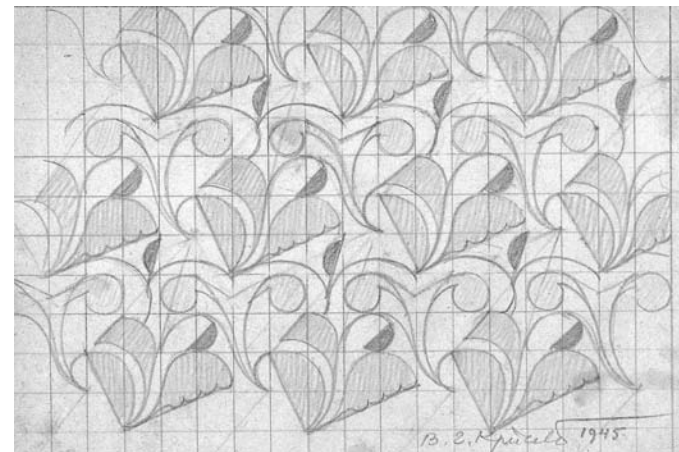
Георгій Нарбут спродукував сплав енергії староукраїнських, майже міфічних традицій з яскравою естетикою авангардних пошуків, скерувавши, сказати б по-сьогоднішньому, інноваційний напрямок у мистецькій творчості. Ціла плеяда творців українського відродження початку ХХ століття торувала свої шляхи у подібний спосіб. Безумовно, серед них був і Василь Кричевський — митець з універсальними творчими уподобаннями. Саме вивчення глибинної суті народного орнаменту, декоративно-ужиткового мистецтва було для нього джерелом новаторських пошуків, імпульсом до створення блискучих зразків новітнього українського мистецтва.

Проектуючи актуальні, цілком вжиткові об’єкти графічної пластики, В. Кричевський, мабуть, підсвідомо, як це могло бути лише у справжнього митця, наповнював їх тими неповторно впізнаваними українськими генами, що й творило дивовижний симбіоз виразного авторського стилю з неповторними ознаками авангардового часу. Вже у пізніх розробках орнаментальних композицій майстер, ностальгуючи за періодом творчого піднесення, створив надзвичайно цікаві за конструктивними рішеннями ескізи.

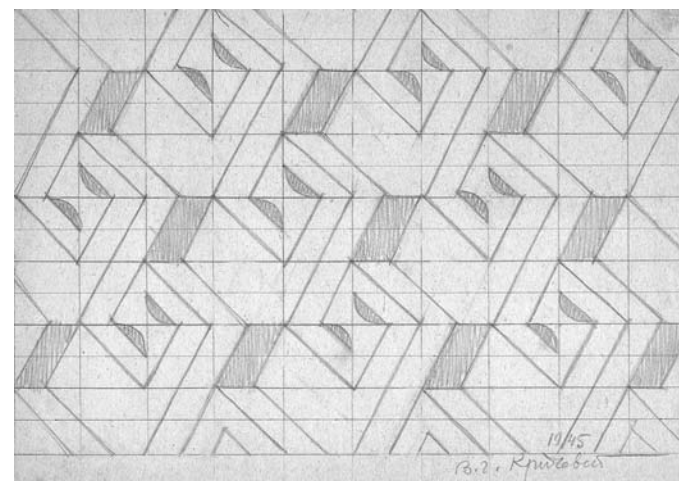
Мені випало отримати від пана Василя Лінде-Кричевського — онука В. Г. Кричевського — зображення кількох таких робіт, дбайливо збережених нащадком славетного майстра донині. Вони вражають енергійними ритмічними характеристиками як цілих композицій, так і окремих їх частин. Передовсім падає в око свідомо обмеженість пластичних засобів — як внутрішня потреба художника випробувати себе, сказати багато без зайвого візуального багатослів’я. Ці рисунки містять досконалі зразки вишуканої чистоти в організації чималої кількості елементів, щедру варіативність пропозицій на подальше конструювання.

Орнаменти наче навмисно провокували до наступних уважних проектних кроків, потужно інспірували початки нових творчих думок. Ось ці, ще загадкові, сконденсовані ідеї великого майстра стали для студентів майстерні графічного дизайну завданням навчально-творчого проекту. Хотілося, аби, пізнавши заховану десь у глибині авторову енергію, її справжню силу, наснажену правдивим спілкуванням з українською традицією, нове покоління скористалося цим для підживлення своєї творчої снаги. Від самого початку учасникам пропонувалася неодмінна умова — свідомо виключити з власних пошуків лише тривіальне розміщення орнаментів на об’єктах.

Завдання мало дати певну відповідь на запитання про сенс і спосіб використання набутих у сучасній творчості не елементарним цитуванням зразків, створених попередніми поколіннями, не декоруванням орнаментами, а природнім продовженням, розгортанням їхніх родових ознак у новому вимірі. Ця теза, власне, і стала своєрідним творчим маніфестом задуманого проекту.

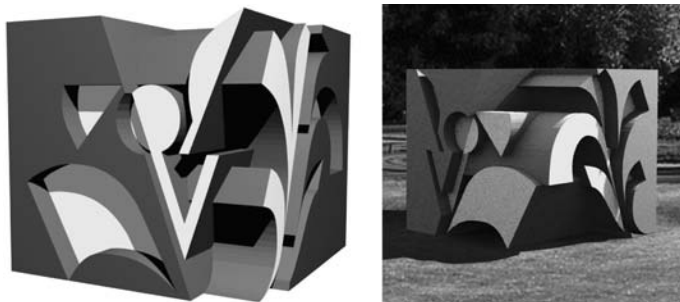

а

б

Іл. 1. В. Кричевський. Орнаменти (а, б)

Іл. 2. А. Сочивець. Об'ємно-просторова композиція в урбаністичному середовищі

Іл. 3. О. Омелянчук. Проект підпірної стінки в міському середовищі

Іл. 4. Н. Ярошенко. Ініціальна композиція

Іл. 5. К. Левська. Проект графіки міського таксі

Як під час ескізування, так і впродовж подальших етапів роботи студентів не залишалася поза увагою основна мета завдання: запропонувати оригінальним начеркам майстра новий життєвий простір, знайти їм новий формат уже в зовсім інших часових умовах, у новітньому естетичному й людському довіллі. Отож, висновок маємо простий і очевидний — лише глибокі, уважні дослідження, ширий інтерес до об'єкта вивчення і, обов'язково, — ескізи, варіанти, ескізи... спроможні на якомусь етапі зустріти оту загадку і незбагнену інтуїцію, як чарівний і бажаний поштовх до наступної творчої дії, до успіху. Адже Інтуїція — гаряча жінка, вона відвідує лише розпаленого творчою працею художника.

Термінал аеропорту, фірмова графіка авіакомпанії, формоутворення паковань, інтер'єрні, паркові та інші міські рекреації, рекламна графіка... стали проектною територією застосування творчих візій молодих дизайнерів. Тугі, динамічні лінії неначе раптово зустрічаються зі стрімкими ритмічними повторами вже інших за характером форм, за їхніми пластичними вібраціями, які належать наступному орнаментові, утворюють урочисто-величну тривимірну кубістичну композицію, “замішану” на протилежних рухах, уособлюючи безперервність духовної енергії. Чудова ідея з виразним обличчям для сучасного урбаністичного середовища. Таким є новостворений проект Насті Сочивець.

Рухи натягнутих, пружних ліній одного з елементів орнаменту утворюють оригінальний конструктивний складальний “замок” для пакування. Разом з лаконічною графікою народжується сучасний дизайнерський об'єкт, гідний реального впровадження. Автор показує варіативні можливості формоутворень за стильовими ознаками трьох обраних орнаментів. Це — проект Вікторії Короїд.

Тривимірно спроектований горизонтальний ряд горельєфних модулів трансформованого орнаменту пропонується автором Ольгою Омелянчук — для використання як фрагмента підпірної стінки, котра виконує не лише свою конструктивну функцію, а й може стати елементом образно-естетичного засобу формування міського середовища.

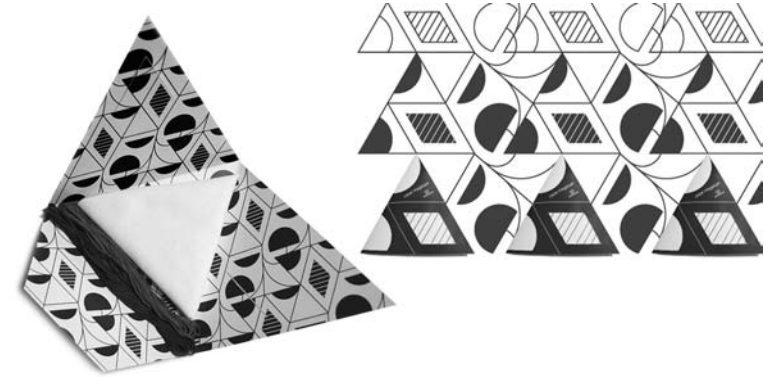
Усі талановиті роботи спільного студентського проекту є носіями поглядів молодого покоління на можливість бути виразною частиною свого часу, лишаячись водночас надійно закоріненими у свій таки прадавній родючий ґрунт.

Риси неповторної індивідуальності майстра, його духовна присутність і великий приклад правила для учасників проекту за метод, за спосіб діяти при творенні нового творчого продукту. Поступово, в результаті все пильнішого дослідження великої пластики, на перший погляд, дуже простих ескізів, їм вдалося втілити власне бачення, що й допомагало “знайти” себе поряд з митцем.

Щиро сподіваюся, що і великого Вчителя могли би втішити спроби далеких нащадків, як втілення безперервної нероздільності нашого роду, як продуктивного перетікання минулого в теперішнє з виразними ознаками часу творення.

a

б

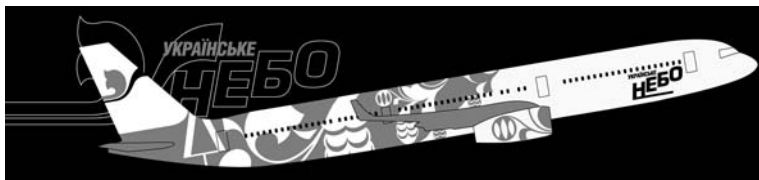

в

г

Іл. 6. В. Коройд. Варіанти формоутворень для пакувань (а–г)

а

б

Іл. 7. А. Любченко. Фірмова графіка авіакомпанії (а, б)

Але хіба саме це не є головним і органічним завданням, творчим клопотом художника у вічних пошуках себе у своєму часі?

Проект немовби проклав творчий часовий місток, наповнив майже невловимою духовною сутністю зв'язок з одним із “батьків” того виду діяльності, що тепер зємо графічним дизайном, — Василем Григоровичем Кричевським.

1. Белецкий П. А. Георгий Иванович Нарбут. — Л.: Искусство, 1985.
2. Горбачов Д. Авангард Йогансена. — Львів: Наугілус, 2007.
3. Захарчук-Чугай Р. В. Українська народна вишивка. — К.: Наукова думка, 1988.
4. Манько В. Українська народна писанка. — Львів: Свічадо, 2005.
5. Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття. — К.: Грані-Т, 2006.
6. Лагутенко О. GRAFHEIN ГРАФІКИ. Нариси з історії української графіки ХХ століття. — К.: Грані-Т, 2007.
7. Лагутенко О. Українська книжкова обкладинка першої третини ХХ століття. — К.: Політехніка, 2006.
8. Рубан-Кравченко В. Кричевські і українська художня культура ХХ століття. — К.: Криниця, 2004.
9. Станкевич М. Є. Українські витинанки. — К.: Наукова думка, 1986.

РОДОСЛОВНАЯ ДУХА (Новое измерение творческой энергии великого мастера)

Виталий Шостя

Аннотация. В статье рассматриваются творческо-методические принципы экспериментального дизайнерского проекта, осуществленного в 2010 году студентами мастерской графического дизайна. Источником для проектирования послужили несколько малоизвестных орнаментальных эскизов Василия Григорьевича Кричевского. Цель проекта — через познание глубины энергии мастера, инспирированной староукраинской традицией, выстроить свой взгляд на родовые ценности для их творческого развертывания в новом измерении.

Ключевые слова: ритмично упорядоченные элементы, староукраинские традиции, эстетика авангардных поисков, духовное присутствие, сознательное ограничение пластических средств, формообразование упаковки, урбанистическая среда, фирменная графика, молодая генерация.

GENEALOGY OF SPIRIT (New Dimension of Creative Energy of Great Master)

Vitaly Shostya

Annotation. Then article considers the creative and methodical principles of the experimental design project realized by the students of the studio of graphic design. Several little known ornamental sketches by Vasyl Grygorovych Krychevsky were the source for designing. The aim of the project was to build up-to-date opinion on the ancestral values, to expand them creatively in the new dimension perceiving the depth of the artist's energy which was full of old Ukrainian tradition.

Key words: rhythmically regulated elements, old Ukrainian traditions, aesthetic of vanguard search, spiritual presence, conscious limitedness of plastic means, formation of packing, urban environment, brand-name graphic art, young generation.

УДК

Олександр Храпачов

старший викладач кафедри живопису і композиції НАОМА

Українські художники в сучасному мистецькому середовищі Китаю

Анотація. У статті висвітлюється вплив викладачів Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, які займались педагогічною діяльністю або презентували свою творчість в Китаї упродовж останніх десятиліть, на розвиток його сучасного мистецтва.

Ключові слова: НАОМА, живопис, мистецька школа.

Упродовж останнього півстоліття керівництво китайської держави велику увагу приділяє міждержавним взаємовідносинам, заохочуючи свою молодь їхати навчатись до інших країн, вивчати їхню куль-